

ELÄINSUOJELULAIN KOKONAISUUDISTUS

I Nykytila

I. 1. Eläinsuojelulainsäädäntö ja oikeuskäytäntö

Nykyinen eläinsuojelulaki (247/1996) tuli voimaan ennen perustuslain voimaantuloa vuonna 1996 ja lakia on muutettu sen jälkeen lukuisia kertoja. Laki on luonteeltaan puitelaki, joka sisältää säännöksiä muun muassa eläinten pitopaikasta, hoidosta ja kohtelusta, eläimille suoritettavista toimenpiteistä, eläinjalostuksesta ja geenitekniikasta, sairaista, vahingoittuneista ja talteen otetuista eläimistä, eläinkilpailuista, eläintarhoista ja sirkuksista, ammattimaisesta seura- ja harrastuseläinten pidosta, kaupasta ja maahantuonnista, eläimen lopettamisesta ja teurastuksesta, viranomaisista ja valvonnasta, hallinnollisista pakkokeinoista sekä seuraamuksista ja kustannuksista. Yksityiskohtaisemmat eläinten pidossa noudatettavat vaatimukset on säädetty eläinsuojeluasetuksella (396/1996) ja lukuisilla muilla valtioneuvoston ja ministeriön asetuksilla, jotka koskevat eri eläinlajeja ja erilaisia eläimillä harjoitettavia toimintoja.

Eläinten kuljetuksesta säädetään laissa eläinten kuljetuksesta (1429/2006) ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1/2005 eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta. Koe-eläintoiminnasta puolestaan säädetään laissa koe-eläintoiminnasta (62/2006). Koe-eläintoiminnasta annettua lakia uudistetaan parhaillaan ja sitä koskeva hallituksen esitys on tarjottu eduskunnalle syysistuntokaudella 2012.

Eläinsuojeluasetuksen 49 §:n mukaan asianomainen ministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä eläinsuojeluasetuksen säännöksistä esimerkiksi eläinten pitopaikkaa, ulkokasvatusta, eläinten hoitoa, eläinten kohtelua ja käsittelyä, eläinjalostusta, eläinten lopettamista ja teurastusta koskevilta osin. Myös eräät muut eläinsuojelulain yksittäiset pykälät sisältävät valtuutuksia ministeriölle antaa tarkempia säännöksiä edellä mainituista seikoista.

Korkein hallinto-oikeus on eräissä ratkaisuissaan (KHO 22.1.2009 taltio 152 ja KHO 20.3.2009 taltio 683) todennut eläinsuojeluasetuksen 49 §:n valtuutuksen olevan puutteellinen ministeriön asetusten ja päätösten antamiseksi. Eläinsuojeluasetuksen 49 §:n valtuutussäännöksen oikeudellisen aseman vuoksi ministeriön säätämät vaatimukset ovat vaikuttaneet edellä mainituissa korkeimman hallinto-oikeuden päätöksissä vain selvityksinä.

I.2. Hallitusohjelma

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukaan eettisen elintarviketuotannon keskeinen tekijä on tuotantoeläinten hyvinvointi. Eläinvalvontaa ja sen rahoitusta vahvistetaan ja sitä suunnitellaan riskiperusteisesti. Eläinsuojelulainsäädäntöä uudistetaan eläinten hyvinvoinnin tilan parantamiseksi ja asiaa koskevan sääntelyn selkeyttämiseksi.

I.3. Euroopan unioni

Komissio on antanut tiedonannon eläinten suojelua ja hyvinvointia koskevasta Euroopan unionin strategiasta 19.1.2012. Vuosille 2012-2015 laadittu strategia kattaa tuotantoeläinten ja koe-eläinten lisäksi myös kaupallisen toiminnan kohteena olevat koirat ja kissat sekä eläintarhoissa pidettävät eläimet. Komissio on perustellut tarvetta EU:n strategialle eläinten hyvinvointilain-

säädännön hajanaisuudella ja sen kirjavalla toimeenpanolla eri jäsenvaltioissa. Strategian tavoitteena on lisäksi hyödyntää tieteellistä ja teknistä kehitystä.

Komissio ehdottaa EU:n laajuisen eläinten hyvinvointilain säätämistä. Lain tulisi yksinkertaistaa eläinten hyvinvointilainsäädäntöä, vähentää hallinnollisia tehtäviä ja edistää EU-lainsäädännön täytäntöönpanoa. Laissa asetettavat vaatimukset perustuisivat eläinten hyvinvoinnista kertoviin indikaattoreihin eikä niinkään eläinten olosuhteita ja käsittelyä koskeviin vaatimuksiin. Lisäksi laki painottaisi eläinten kanssa toimivien tahojen koulutusta ja pätevyysvaatimuksia. Mahdollinen säädösehdotus eläinten hyvinvointilaista on suunniteltu annettavaksi vuonna 2014. Hyvinvointilain lisäksi komissio esittää strategiassa myös muita suuntaviivoja. EU-lainsäädännön täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa on tarpeen tehostaa ja lisätä kansainvälistä yhteistyötä eläinten hyvinvointia koskevissa asioissa. Kuluttajille tulee tarjota asianmukaista tietoa eläinten hyvinvoinnista. Tarkoituksena on myös pohtia yhteisen maatalouspolitiikan mahdollisuuksia edistää eläinten hyvinvointia muun muassa täydentävien ehtojen, maatalouden kehittämisrahaston ja laatupolitiikan keinoin.

Eläinten hyvinvointia koskevalla tutkimustyöllä on saatu uutta tietoa eläinten tarpeista ja hyvän hyvinvoinnin vaatimuksista. Tutkimusta on tehty EU:n jäsenvaltioissa ja myös laajemmin kansainvälisellä tasolla. Euroopan komissio on tieteellisen komitean (EFSA) raporttien avulla koonnut yhteen ja analysoinut olemassa olevaa tutkimustietoa ja laatinut EU:lle suosituksia säädösten muutostöiden valmistelua varten.

II Kyselyt ja selvitykset

II.1. Kyselyt

Eläinten pitäjille (kotieläinlait, ammattimaiset seura- ja harrastuseläinten pitäjät), *valvontaviranomaisille* (kunnan-, läänin-, tarkastus- ja rajaeläinlääkärit, eläinsuojeluasioita hoitavat poliisit, terveystarkastajat, eläinsuojeluvalvojat) sekä *etujärjestöille ja sidosryhmille* (tuottaja- ja eläinsuojelujärjestöt, harrastusyhdistyks, kuntaliitto, viranomaistahot) suunnattiin joulukuun 2011 ja tammikuun 2012 välisenä aikana eläinsuojelulakia ja -asetusta koskevat kattavat sähköpostikyselyt. Kyselyssä kysyttiin mielipiteitä muun muassa eläinsuojelutarkastusten määrästä ja niihin osallistuvista tahoista, eläinsuojelulainsäädännön rakenteesta, tarkastuksista tiloille ilman epäilyä, oikeudesta tarkastusten tekemiseen, poliisin virka-avusta, pakkokeinojen käytöstä, kiireellisten toimenpiteiden kestosta ja uudistamistarpeista, tietojen vaihdosta eri viranomaisten välillä, eläimille sallituista toimenpiteistä, eläinjalostuksesta ja kloonauksesta, eksoottisista eläimistä, talteen otettujen seura- ja harrastuseläinten hoitojärjestelmän kehittämistarpeista, eläinten pitäjille asetettavista pätevyysvaatimuksista, tuotantoeläinten pitäjien mahdollisesta omavalvonnasta, uskonnollisista teurastuksista sekä kissojen ja koirien tunnistusmerkinnästä. Kyselyyn vastasi noin 1600 eläintenpitäjää, noin 170 valvontaviranomaista ja eläinsuojeluvalvojaa sekä noin 30 etujärjestöä ja sidosryhmien edustajaa.

Kuntien osalta selvitettiin heinä-elokuussa 2011 *irraltaan tavattujen seura- ja harrastuseläinten hoidosta* kunnille aiheutuvia kustannuksia ja eläinten kiinniottoon, kuljetukseen ja hoitoon liittyviä käytäntöjä (*jäljempänä löytöeläinkysely*). Kysely lähetettiin kaikille Suomen ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueille sekä niille kunnille, jotka eivät kuuluneet mihinkään yhteistoiminta-alueeseen. Saadut vastaukset kattavat 131 Suomen 336 kunnasta.

Oikeusministeriön *Ota kantaa* -internetkyselyssä 16.1.-3.2.2012 kansalaisille esitettiin kolme kysymystä: 1) mitä parannettavaa on voimassa olevassa eläinsuojelulainsäädännössä; 2) mitkä

olisivat parhaita tapoja edistää eläinten hyvinvointia lainsäädännön keinoin ja millä muilla keinoilla eläinten hyvinvointia voitaisiin edistää sekä 3) millaista tietoa he kansalaisina ja kuluttajina haluaisivat saada niiden eläinten olosuhteista ja hyvinvoinnista, joita käytetään ruoantuotantoon ja erilaisten palvelujen (esim. ratsastuskoulut, sirkukset, eläintarhat, kennelit) tuottamiseen. Vastauksia saatiin yhteensä 617 kpl.

Maa- ja metsätalousministeriön internetsivuille avattiin oma sivu eläinsuojelulain kokonaisuudistukselle tammikuussa 2012. Internetsivun kautta kansalaisilla on mahdollisuus vapaasti kertoa ajatuksiaan ja ehdotuksiaan eläinsuojelulainsäädännön kehittämiseksi. Palautemahdollisuus on tarkoitus säilyttää koko uudistuksen ajan. Syyskuun 2012 loppuun mennessä palautteita on annettu noin 70 kappaletta.

II.2. Selvitykset

Valmistelun taustaksi maa- ja metsätalousministeriö tilasi vuosina 2010-12 oikeudellisen, yhteiskuntatieteellisen ja oikeusvertailevan selvityksen. "*Selvityksessä eläinsuojeluoikeudesta ja sen kehittämistarpeista*" professori Erkki J. Hollo on tarkastellut voimassaolevan eläinsuojelulain kehittämistarpeita oikeudelliselta kannalta. Tutkija Saara Kupsalan selvityksessä "*Eläinten aseman muuntuminen Suomessa*" tarkastellaan, miten eläinten asema on muuntunut Suomessa parin viime vuosikymmenen aikana ja miten sen arvioidaan muuntuvan tulevaisuudessa. Oikeustieteen ylioppilas Viljami Aarbakken "*Oikeustieteellisessä selvityksessä Ruotsin, Norjan, Tanskan, Sveitsin ja Alankomaiden eläinsuojelulainsäädännöstä*" taas tarkastellaan mainittujen maiden eläinsuojelulainsäädäntöjä ja niiden eroavaisuuksia Suomeen verrattuna.

III Kyselyjen ja selvitysten tuloksia

III.1. Kyselyt

Nykyinen eläinsuojelulaki on valmisteltu 1990-luvun alkupuolella ja se tuli voimaan 1.7.1996. Lain voimassaoloaikana eläinten hyvinvoinnin arvostus ja merkitys yhteiskunnassa on muuttunut ja eläinten pitoon on tullut uutta tekniikkaa ja kokonaan uusia eläintenpitomuotoja. Kuluttajat ovat aiempaan kiinnostuneempia siitä, miten elintarvikkeita tuotetaan ja minkälaisissa oloissa tuotantoeläimet tiloilla elävät. Eläinten hyvinvoinnista on tullut osa elintarvikkeiden eettistä laatua. Myös seura- ja harrastuseläinten määrä on kasvanut ja näiden eläinten hyvinvointiin liittyvät kysymykset ovat nousseet aiempaa keskeisemmiksi.

Eläintenpitäjille, valvontaviranomaisille sekä etujärjestöille ja sidosryhmille suunnatun kyselyn tuloksena selvisi, että mainitut tahot olivat jokseenkin tyytyväisiä nykyiseen eläinsuojelulakiin, kuitenkin lain toimeenpanoa voitaisiin tehostaa, lainsäädännön rakennetta selkeyttää ja lisätä soveltamisohjeita. Eläintenpitäjät eivät halunneet lisää byrokratiaa, mitä lisävalvonta saattaisi aiheuttaa. Viranomaiset ja sidosryhmät toivoivat tuotantoeläintiloille omavalvontaa. Ilman epäilyä tehtävät tarkastukset tuotantoeläintiloille saivat eniten kannatusta viranomaisilta, tuotantoeläintenpitäjien mielestä tarkastukset voisivat olla ennaltaehkäisyyn pyrkiviä. Kaikki tahot halusivat pitää tarkastukset edelleen viranomaisasiana eikä tarkastavien tahojen määrää ollut heidän mukaansa tarpeen lisätä. Eläinjalostus sai samansuuntaista kritiikkiä eri tahoilta. Seura- ja harrastuseläinten pitäjät toivoivat pätevyysvaatimuksia, toisin kuin kotieläintilat. Sidosryhmissä pätevyysvaatimukset saivat kannatusta tietyt ehdot täyttävillä tiloilla sekä ammattimaisesti tai laajamittaisesti eläintenpitoa harjoittaville toimijoille. Myös viranomaiset toivoivat pätevyysvaatimuksia eläintenpitäjille. Sidosryhmät ja viranomaiset halusivat tarkentaa eläinten jalostusta koskevia säännöksiä. Kloonauksen kieltäminen laissa sai eniten kannatusta eläintenpitäjien,

mutta myös viranomaisten ja sidosryhmien joukossa. Kaikki tahot kannattivat tiettyjen eksootisten eläinlajien pitokieltoa seura- ja harrastuseläiminä.

Löytöeläinkyselyn perusteella löytöeläimistä aiheutuvat kustannukset vaihtelevat huomattavasti kunnittain. Löytöeläinten hoidon järjestämis muodossa on myös vaihtelua: osa kunnista järjestää hoidon itse ja osa yhdessä muiden kuntien kanssa. Pääasiassa hoito järjestetään tekemällä siitä sopimus yksityisen toimijan kanssa. Ongelmaksi kyselyssä koettiin etenkin löytöeläinten kuljetus löytöpaikalta kunnan osoittamaan talteenotto paikkaan. Nykyisellään kunnalla ei ole lakisääteistä velvollisuutta kuljetuksen järjestämiseen. Osa kunnista kuitenkin tarjoaa myös tämän palvelun asukkaalleen.

Kansalaisille suunnatussa *Ota kantaa -kyselyssä* noin neljäsosa vastaajista vaati kovempia tuomioita eläinsuojelurikoksista. Melko moni pidempiä tuomioita vaatineista vastaajista toivoi rangaistusasteikon tiukentamista entisestään. Nykyisiä ja viime vuosien tuomioita eläinsuojelurikoksista pidettiin usein liian lievinä. Nämä vastaajat vaativat myös pitkiä, jopa elinkautisia eläintenpitokieltoja. Liki viidesosa vastaajista esitti uuteen eläinsuojelulakiin turkistarhauskieltoa. Osa vastaajista taas toivoi turkistarhauksen ehtoja kiristettävän siten, että eläinten lajinmukainen käyttäytyminen olisi mahdollista. Myös turkistarhauskieltoa vastustavia kommentteja esitettiin. Liki viidesosassa vastauksista toivottiin parannuksia eläinsuojeluvalvontaan joko lisäämällä valvontaa tai lisäämällä valvojien koulutusta. Vajaa viidesosa vastaajista toivoi enemmän valistusta ja tiedotusta eläinten hyvinvointi- ja suojeluasioista. Yli kymmenen prosenttia vastaajista toivoi tuotantoeläimille lisää tilaa, puhtaita oloja, virikkeitä ja mahdollisuuden lajinmukaiseen käyttäytymiseen. Yksittäisiä esille nousseita asioita olivat muun muassa emakkojen porsimiskarsinat ja parsinavetat. Vajaa kymmenen prosenttia vastaajista toi esiin yllätystarkastusten tarpeellisuuden ja lähes yhtä moni toivoi että valvojien toimivaltaa eläinsuojelutilanteissa laajennettaisiin nykyisestä. Eläintenpitäjien pätevyysvaatimuksista ja "eläinajokortista" keskusteltiin myös aktiivisesti ja kommentteja sekä puolesta että vastaan esitettiin. Eläimistä saatavien elintarvikepakkausten kuluttajapakkauksiin toivottiin merkintää, joka kertoisi eläinten kasvuolosuhteista tilalla. Tietoa haluttiin myös eläinten ruokinnasta, lääkinnästä, teurastuksesta, tainnutuksesta ja kuljetuksista. Myös monet muut yksittäiset asiat nousivat keskusteluun kyselyssä. Tällaisia olivat esimerkiksi eläinten jalostukseen liittyvät ongelmat, eläintenpitokieltojen julkistaminen, porsaiden kastrointi ilman kivunlievitystä, eläimen arvo tuntevana olentona esineen sijaan, pentutehtailu ja hätäteurastukset.

III.2. Selvitykset

Selvityksessä eläinsuojeluoikeudesta ja sen kehittämistarpeista tarkastelun kohteena oli selvittää, missä määrin nykyinen lainsäädäntö täyttää lainvalmistelulle asetettavat vaatimukset, erityisesti perustuslain ja Euroopan unionin asettamien vaatimusten valossa. Selvityksessä todettiin, että näiltä osin ei ole esitettävissä olennaisia vajeita. Suomessa eläinten asemaa koskeva lainsäädäntö, jonka ytimenä on eläinsuojelulaki alemmantasoisine säädöksineen, muodostaa selvityksen mukaan johdonmukaisen kokonaisuuden, kun tarkastellaan laissa säänneltyjä periaatteita ja yksittäisiä eläimiin kohdistuvia toimenpiteitä. Lain rakennetta olisi kuitenkin syytä kehittää vastaamaan ajanmukaista lainvalmistelukäytäntöä. Jatkossa on myös tarvetta muun muassa täsmentää ja yhdenmukaistaa eräitä asetuksenantovaltuuksia ja keskeistä olisi myös arvioida valtuussäännösten käyttöä (PL 80 §) ja julkisen tehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle (PL 124 §). Myös omaisuudensuojasäännöksen (PL 15 §) ja elinkeinonvapauden (PL 18 §) merkitystä tulisi selvityksen mukaan arvioida. Täsmentävää tarkastelua tulisi tehdä myös eläimiin kohdistuvien eri lakien välisistä suhteista.

Ruotsin, Norjan, Tanskan, Sveitsin ja Alankomaiden eläinsuojelulainsäädäntöä käsittelevässä selvityksessä vertailtiin eri maiden ja Suomen eläinsuojelulainsäädäntöä. Selvityksen mukaan vertailumaissa lainsäädännön soveltamisalat ovat yhteneväisiä, mutta lain tavoitteet eroavat Suomen eläinsuojelulaista. Norjassa sekä Alankomaissa korostetaan eläimen itseisarvoa ja arvokkuutta, joka on riippumaton niiden hyötyarvosta ihmiselle. Ruotsissa lain keskeisin tavoite on eläimen luonnollisen käyttäytymisen turvaaminen. Sveitsin lainsäädännössä eläintä ei käsitellä oikeudellisesti esineenä muiden vertailumaiden tavoin.

Selvityksessä tarkasteltiin myös eräisiin yksittäisiin kysymyksiin liittyviä eläinsuojelusäännöksiä. Norjassa ja Ruotsissa eläinten jalostuksesta on säädetty yksityiskohtaisemmin kuin Suomen eläinsuojelulaissa. Koirien tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin pakollisuudessa on eroja vertailumaissa. Rekisteröinti on pakollista Ruotsissa, Tanskassa ja Alankomaissa. Norjassa tiettyjen koirien rekisteröinti on säädetty pakolliseksi. Eläinsuojelurikoksista tuomittavissa maksimirangaistuksissa on maittain pieniä eroja. Eläintenpitokielto on käytössä kaikissa vertailumaissa. Suomen lisäksi Tanskassa ja Alankomaissa kiellon voi määrätä vain tuomioistuimien rikosasian käsittelyn yhteydessä, kun Norjassa, Ruotsissa ja Sveitsissä kiellon voi antaa valvova viranomainen itsenäisesti. Eläinsuojeluvalvonnan järjestämisessä ja valvojien toimintavaltuuksissa on myös eroavaisuuksia.

Ruotsissa ollaan parhaillaan valmistelemaan eläinsuojelulain uudistamista. Eläinsuojelulain uudistamista selvittävä työryhmä julkaisi marraskuussa 2011 laajan mietinnön eläinsuojelulainsäädännön kehittämistarpeista (SOU 2011:75). Mietinnön mukaan eläinsuojelulainsäädäntöä tulisi joustavoittaa nykyisestä säätämällä enemmän eläintenpidon tavoitteista kuin niistä keinoista, joilla tavoitteisiin päästään. Lisäksi ehdotetaan, että vastuuta eläimen hyvinvoinnista tulisi siirtää nykyistä enemmän suoraan eläimen omistajille. Samalla sääntelyn yksityiskohtaisuutta tulisi pyrkiä vähentämään ja siirtää sitä entistä enemmän lakia alemman asteiseen sääntelyyn. Ehdotus sisältää myös yksityiskohtaisia ehdotuksia eläinsuojelun parantamiseksi.

Tulevaisuuden kehityssuuntia ennakoivassa selvityksessä "Eläinten aseman muuntuminen Suomessa" arvioidaan, että tulevaisuudessa eläintuotannon rakennemuutos jatkuu, vaihtoehtoiset tuotantomuodot jatkavat kasvuaan, eläinjalostus ja tuotantoeläinten kloonauksen keskustelut edelleen, monikulttuurisuus ja EU:n lopetusasetus aiheuttavat keskustelua uskonnollisesta teurastuksesta, kuluttajien eettiset vaatimukset lisääntyvät, yritysten eläinten hyvinvointistandardien merkitys korostuu sekä seura- ja harrastuseläinten sekä hevosharrastuksen suosio kasvavat edelleen. Kyseiset arviot kehityssuunnista ovat samansuuntaisia kuin Ota kantaa -kyselyssä esitetyt näkemykset ennakoivat.

IV Suuntaviivat

Lainsäädäntöhankkeen tavoitteena on uudistaa eläinsuojelulakia eläinten hyvinvoinnin tilan parantamiseksi sekä tehostaa eläinsuojeluvalvontaa. Lainsäädäntöhankkeen valmistelussa olisi siten selvitettävä, miten lainsäädännön keinoin voidaan parantaa eläinten hyvinvoinnin tilaa. Lisäksi valmistelussa olisi tarkasteltava ja selvitettävä nykyisen eläinsuojeluvalvonnan toimivuutta ja tehostamismahdollisuuksia. Lakiehdotuksen vaikutuksia tulee arvioida valmistelun yhteydessä. Tarpeet vaikutusten arvioinnin kohdentamiselle tarkentuvat valmistelun edetessä.

Eläinsuojelulain uudistuksen lähtökohtana tulisi olla kyseisen lainsäädännön uudistaminen erityisesti perustuslain asettamista ja Euroopan unionin lainsäädännön tehokkaan täytäntöönpanon

vaatimuksista. Perustuslain lainsäädännöllä asetamat vaatimukset säädöstasosta, valtuutussääntöjen täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta sekä julkisen hallintotehtävän antamisesta muulle kuin viranomaiselle olisi otettava valmistelussa erityisesti huomioon. Tarkasteltaviksi tulisivat muun muassa perustuslain yksityiselämän ja kotirauhan suojaa koskeva säännös (PL 10 §), omaisuudensuojaa (PL 15 §), elinkeinovapautta (PL 18 §), asetuksenantovaltuutta (PL 80 §) sekä julkisen hallintotehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle (PL 124 §) koskevat säännökset.

Uudistuksen yhtenä hallitusohjelmaan kirjattuna tavoitteena on sääntelyn selkeys. Selkeyden lisäksi tavoitteena tulisi olla sääntelyn sovellettavuus ja säädöskielen ymmärrettävyys. Rakenteellisesti nykyinen eläinsuojelulainsäädännön kolmiportainen järjestelmä on todettu osin sekavaksi, päällekkäiseksi ja raskaaksi käyttää. Kaksiportainen järjestelmä vastaisi paremmin hallitusohjelman tavoitteeseen. Ministeriön asetusta toisena säädöstasona puoltaisi se, että suuri osa eläinten pitoa koskevista yksityiskohtaisista vaatimuksista on luonteeltaan erittäin teknisiä. EU:n lainsäädännön muuttuessa myös muutosten sisällyttäminen kansalliseen lainsäädäntöön olisi nopeampaa ja yksinkertaisempaa. Jäsenvaltiolla on kuitenkin toisinaan myös mahdollisuus asettaa EU:n vaatimuksia tiukempia vaatimuksia omalle eläintenpidolle. Minimitason ylittävistä vaatimuksista säätäminen voisi toisaalta edellyttää laajempaa poliittista harkintaa eli asian käsittelyä valtioneuvoston tasolla.

Suhdetta muuhun lainsäädäntöön kuten eläinlääkintähuoltolakiin (765/2009), eläinten lääkitsemisestä annettuun lakiin (617/1997), eläintautilakiin (55/1980), kotieläinjalostuslakiin (794/1993), eläinten kuljetuksesta (1429/2006), eläintenpitokieltorekisteristä (21/2011), eläintunnistusjärjestelmästä (238/2010), koe-eläintoiminnasta (62/2006) ja eläinlääkärin ammattiharjoittamisesta (29/2000) annettuihin lakeihin sekä metsästyslakiin (615/1997) olisi uudistuksessa syytä tarkastella. Lisäksi uudistuksessa tulisi tarkastella myös yleishallinto-oikeudellisessa sääntelyssä tapahtuneita muutoksia ja tehdä niihin liittyvät mahdollisesti tarvittavat säädösmuutokset.

Erityisesti kansalaisille suunnattuun kyselyyn saaduissa vastauksissa nousivat usein esille vaatimukset rangaistusten koventamista. Kritiikin voidaan pääosin katsoa kohdistuneen tuomioistuimen soveltamaan, lieväksi koettuun, rangaistuskäytäntöön. Rikoslain 1.3.2011 voimaantulleella muutoksella (14/2011) lakiin lisättiin uusi säännös törkeästä eläinsuojelurikoksesta. Törkeän eläinsuojelurikoksen rangaistusasteikko on vähintään neljä kuukautta ja enintään neljä vuotta vankeutta. Eläinsuojelurikoksesta voidaan tuomita sakkoon tai enintään 2 vuotta vankeutta. Lievästä eläinsuojelurikoksesta voidaan tuomita sakkoon. Eläintenpitokiello voidaan määrätä vähintään yhden vuoden pituiseksi tai pysyväksi. Vaikka rikoslakia (39/1889) on juuri muutettu, voidaan uudistuksen yhteydessä kuitenkin vielä selvittää mahdolliset muutostarpeet rikoslakiin.

EU:ssa esille noussevat jatkossa muun muassa ehdotukset EU:n laajuisesta eläinten hyvinvointilaista, hyvinvointi-indikaattoreiden käyttöönottamisesta sekä eläinten kanssa toimivien tahojen koulutuksesta. Lisäksi vaatimukset kuluttajille annettavan eläinten hyvinvointia koskevan tiedon antamisesta oletetaan lisääntyvän. Lainsäädäntöhankkeessa tulisi seurata EU:ssa valmisteltavina olevien eläinten hyvinvointia koskevien ehdotusten etenemistä ja ottaa ne huomioon.

Eläinsuojelulain tarkastelussa tulisi ottaa huomioon toimintaympäristössä nykyisen eläinsuojelulain voimaantulon jälkeen tapahtuneet muutokset.